SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 154. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 14, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 14-го СЕРПНЯ 1991 Ч. 154. РІК XCVIII.

ВИМАГАЮТЬ РЕФЕРЕНДУМУ З ПРИВОДУ ВИХОДУ УКРАЇНИ З СССР

Київ (УНІАР). — Тут в неділю, 11-го серпня, на площі Незалежности відбувся мітинґ протесту проти ново-оґарєвської угоди про підписання союзного договору. Мітинґ організований Товариством Захисників декларації про державний суверенітет України зібрав близько 2,000 людей.

Голова товариства Віктор Борківський у своїй промові сказав, що як не буде Союзу, то не буде й голоду. Таку ж думку висловив генеральний директор Рух-концерту Микола Кунцевич.

Виступили представники УРП і ПЗУ, які підтримали ініціятиву організаторів мітинґу. Учасники розпочали збір підписів під вимогою проведення нового референ думу з питання виходу України із СССР. Наприкінці виступив вокальний гурт з Тернополя. Мітинґ закінчився виконанням „Червоної калини". Учасники мітинґу зустріч на президентській дачі схарактеризували так: „Таємна вечеря в Ново-Оґарєвім, а на десерт — наша Ненька-Україна".

Як відомо, підписання договору призначене на 20-го серпня. Та Координаційна рада „Демократической России" 9-го серпня запропонувала Б. Єльцинові два варіянти підписання його. „Независимая Газета" з 10-го серпня повідомила, що перший варіянт, це коли враховуються всі умови, які ґарантують довготривалість договору, а саме: попереднє обговорення його на Верховній Раді РСФСР; вилучення всіх положень, що суперечать декларації про державний суверенітет Росії, одночасного підписання тексту договору Україною, Білорусією, Росією і Казахстаном; припинення дії старого договору; визначення механізму виходу зі складу СССР; недопущення входу до Союзу тих республік, які порушують права людини.

Другий варіянт передбачає підписання договору на обмежений строк (до одного року), а за цей час провести вибори на установчі збори, які надалі визначать долю договору.

Тим часом в Україні поширено заклик до населення республіки протестувати проти підписання союзного договору та проти віддання України на поталу імперському центрові. У документі згадується, що парлямент та уряд України пообіцяв голодуючим студентам не підписувати союзного договору, і що таке підписання суперечить декларації про державний суверенітет України. Звернення випустили такі організації: Народний Рух України, Українська Республіканська Партія, Всеукраїнське Товариство Репресованих, Демократична Партія України, Партія Демократичного Відродження України, Соціял-Демократична Партія України, Ліберально-Демократична Партія України. Летючка доповнена малюнком, де зображено герб нового союзу, а в центрі за залізними ґратами — жебрак з торбинкою за плечима.

Міністер закордонних справ Мадярщини відвідав Україну

Київ (УНІАР). — Тут у п'ятницю, 9-го серпня, у пресовому центрі Міністерства закордонних справ України відбулася пресова конференція міністра закордонних справ Мадярщини Єсинського, який перебуває в Україні з офіційною візитою, і міністра ЗС України Анатолія Зленка.

Пан Єсинський зауважив, що для нього є дивним той факт, що його візита є першою на такому рівні і підкреслив, що під час візити Леоніда Кравчука до Мадярщини у травні цього року було підписано дев'ять документів про співробітництво між Мадярщиною та Україною. А. Зленко і міністер Єсинський 8-го серпня відбули переговори, а 9-го підписали два документи, які надають конкретного змісту підписаним у травні угодам.

На пресконференції міністер Єсинський повідомив, що найближчим часом будуть створені комісії для розроблення міждержавних політичних та економічних угод, а також створено комісію, яка займатиметься справами меншостей — відповідно мадярської в Україні і української в Мадярщині. Можливо, буде підписано угоду про співпрацю в галузі культури та екології.

На думку пана Єсинського, стосунки між Україною та Мадярщиною можуть бути прикладом для інших сусідів.

Міністер закордонних справ УССР Анатолій Зленко в свою чергу зазначив, що стосунки між Україною та Мадярщиною розвиваються в повній відповідності до Декларації про державний суверенітет України — у цьому руслі велися переговори із заступником голови Верховної Ради України Іваном Плющем і прем'єр-міністром України Вітольдом Фокіним, у ході яких особливо наголошувалося на економічному співробітництві, а саме у басейні Тиси та в районі Карпат, спрощенні подолання кордону між Україною та Мадярщиною, можливій участі України у міжнародній виставці „Експо — 91", зустрічі громадян України з Папою, який найближчим часом прибуває до Мадярщини. Також було визначено пріоритетні галузі економічного співробітництва.

А. Зленко повідомив, що найближчим часом у Будапешті буде відкрито український консулят.

Дальший маршрут Єсинського — це Львів та Ужгород. В Ужгороді буде відкрито консульський пункт Мадярщини.

Захід намагається вреґулювати юґославську кризу

Праґа, Чехо-Словаччина. — Тут почалося спеціяльне засідання конференції у справі співробітництва і безпеки в Европі, присвяченої вреґулюванню юґославської кризи. На зустрічі присутні також представники ЗСА.

Зустріч у Празі — ще одна спроба міжнародної спільноти покласти кінець війні у Хорватії, де загинуло вже коло 250 осіб, а 50,000 хорватів і сербів втекли з району бойових дій.

Однак, як зауважують учасники зустрічі, зусилля Заходу можуть залишитися даремними, якщо сторони не будуть дотримуватися угоди про припинення вогню, про підписання якої було повідомлено у вівторок, 6-го серпня, Президію Юґославії. Сербські націоналісти продовжували військові дії, і хорватська національна ґвардія була змушена відповісти тим же.

Европейська спільнота ставить питання про заходи впливу на сербських керівників, які несуть відповідальність за кровопролиття, що відбувається в країні. Зокрема стоїть питання про припинення економічної допомоги Сербії.

Представник Сербії у Президії Соціялістичної Федеративної Республіки Юґославії Броніслав Йович обвинуватив західні країни в тому, що своєю підтримкою „сепаратистської і націоналістичної політики" Словенії і Хорватії вони мають намір скинути законний уряд Сербії і Чорногорії.

Серед перших рішень, прийнятих учасниками конференції — рішення про відновлення роботи у Хорватії групи спостерігачів, до складу якої увійдуть представники ЗСА, СССР і західньоевропейських країн. Перша група із 46 спостерігачів була направлена в країну після угоди про перемир'я, підписаного 8-го липня. Однак її робота в основному відбувалася на території Словенії. Сербія категорично була проти, щоб спостерігачі появилися у Хорватії. Тепер учасники зустрічі, на якій була присутня і юґославська делеґація, прийняли рішення про збільшення групи до 150 осіб.

ВБИВСТВО НА ЛИТОВСЬКОМУ КОРДОНІ ВЧИНИЛИ ОМОНІВЦІ

Ню Йорк. — Командуючий силами оборони Литви Аудрюс Буткевічюс, який тепер перебуває у столиці Швеції, де у понеділок, 12-го серпня, відбувся масовий мітинґ на підтримку народів Прибалтики, повідомив, що після побоїща, вчиненого 31-го липня у прикордонному митному пункті Мядінінкаї, один із восьмох литовців, які були там, 29-літній Томас Чернак, чудом залишився в живих. Він розповів, що у приміщення митниці увірвалася група омонівців, яких називають „чорними беретами". Вони були озброєні автоматами. Омонівці змусили литовців лягти на підлогу лицем вниз і холоднокровно розстіляли їх вистрілами у потилицю.

А. Буткевічюс підкреслив, що дійсними вбивцями були не стільки омонівці-виконавці, скільки ті, які дали такий страшний наказ.

Високі московські чинники, включно з Ґорбачовим і міністром внутрішніх справ Борісом Пуґо, заперечують не лише свою причетність до всього, що сталося, але й навіть обізнаність з цим.

Минулого тижня в Московському університеті на факультеті журналістики відбулася пресова конференція Спілки захисту військовослужбовців, військовозобов'язаних та членів їх родин „Щит". На конференції обговорювався проєкт нового закону про загальну військову повинність, а також події на литовсько-білоруському кордоні. Голова „Щита" Віталій Уражцев повідомив про створення центру військових реформ, метою якого є сприяти реформам в армії і який буде надавати правову і фінансову допомогу військовозобов'язаним і військовослужбовцям.

Говорячи про події на литовсько-білоруським кордоні, В. Уражцев розповів про роботу експертної групи „Щита" у справі розслідування розстрілу митників і про висновки, які зробила ця комісія. Зроблено такі висновки: напад був запляснований, про що свідчить той факт, що жертви були вбиті бронебійними кулями. Експерти „Щита" вважають, що причетні до цього акту органи державної безпеки. Уражцев заявив, що „організація, на яку падає підозріння, не має права займатися розслідуванням, а активність КҐБ в цій ситуації інтерпретується як бажання замести сліди". В даний час залишився лише один свідок, але життя його знаходиться в небезпеці.

Завершилася підготова до Дня УНСоюзу

Філядельфія (с. г.). — Управа Філядельфійської Округи УНСоюзу інформує, що приготування до запланованого на неділю, 18-го серпня, традиційного 26-го зчерги Союзового Дня поступово завершується. Імпреза відбудеться на чудовій посілості Українського Спортового Осередку „Тризуб" в Горшамі, а., при дорогах Ловер стейт і Кавнті лайн.

Влаштуванням згадано Союзового Дня займається спеціяльний комітет, що складається з членів Управи та членів поодиноких відділів. Комітет подбав про різноманітну програму. Перший раз буде нагода привітати дует „Звуки Союзівки", Гриця Гринівця Степана Беня, гостей з України. Також буде нагода привітати дитячу вокальну групу „Соловейки" під проводом проф. Зої Маркович.

Під час імпрези буде відзначений союзовець з Філядельфійської Округи спеціяльною плякетою, як признання за довголітню працю для розбудови УНСоюзу.

Під час забави до танців приграватиме відома оркестра „Карпати" під керівництвом проф. Романа Бородієвича. Під час дня ввесь час діятиме кухня з смачними українськими стравами, а для спрагнених будуть холодні напитки. Будуть цінні виграші, а головно кольоровий телевізор й інші несподіванки для гостей.

До участи у Союзовому Дні Комітет запрошує в першу чергу членів Екзекутивного Комітету УНСоюзу, членів управ сусідніх союзових Округ, представників Округ братських союзів. Організатори запрошують українське громадянство Філядельфії та всіх довколишніх місцевостей Пенсильванії, Ню Джерзі, Делавер й Мериленду.

Союзовий День відбудеться без огляду на погоду.

Для українців свобода — це справедливість

Джерзі Сити, Н. Дж. — Хоча президент Джордж Буш був в Україні лише шість годин, його відвідини Києва і промови, які він там виголосив далі не сходить зі сторінок американської преси та коментарів у радіо і телевізії.

В популярному на Лонґ Айленді щоденнику „Нюз дей" появилася з датою 7-го серпня стаття пера Марії Мицьо, яка перебувала тоді в Києві, підготовляючи книжку про боротьбу України за незалежність, в якій вона саме, як одна із тих американських українців, про яких натякав Джордж Буш у своїй промові, висловлює свої критичні завваги відносно Президента країни, в якій вона народилася.

М. Мицьо пише про те, як будучи маленькою ще дівчинкою мусіла постійно справляти учителів чи американських приятелів, щоб не ідентифікували батьківщину її родичів, як Росію, та зрозуміли різницю поміж тими двома країнами. Вона щаслива, що відвідини Дж. Буша в Україні „поставили Україну, як окрему країну на мапу світу", але вона висловила у статті своє глибоке невдоволення, а то й сором, що Президент ЗСА виглядав в Києві, як післанець Москви, коли закликав українців закинути думки про незалежність і приступити до „нового" СССР.

М. Мицьо жалує, що Дж. Буш не відвідав цих місцевостей в Україні, які можна порівняти дуже легко із Бабинем Яром, та подає деякі із злочинів Сталіна у відношенні до українців, кінчаючи тим, що сьогодні актуальна справа ув'язнення Степана Хмари далеко не інакша.

Кримським татарам дозволяють повертатися на батьківщину

Москва-Симферопіль (ПС УРП), — Як повідомила газета „Комсомольская Правда" з 4-го серпня, Рада Міністрів СССР ухвалила постанову про організоване повернення кримських татар до Кримської АССР і ґарантії для їхнього влаштування.

Згідно з цим рішенням, кримські татари, які проживають на територіях РСФСР, України, Казахстану, Узбекістану, Таджикістану й Киргизії можуть: через деякий час звернутися до спеціяльних комісій з питань переселення, які незабаром мають бути створені; отримати там спеціяльні посвідчення, на підставі яких отримають всі соціяльні ґарантії; отримати грошову компенсацію на придбання або будівництво житла, купівлю помешкання (з розрахунку не більше 16 квадратних метрів на особу), а також земельні ділянки і кредити; депортовані з Криму безпосередньо у 1944 році мають право на одноразову грошову допомогу в сумі 2,000 карбованців; має бути оплачений переїзд родин та перевозка багажу.

У Симферополі, паралельно з ухвалою постанови Ради Міністрів СССР, 2-го липня відбулися події протилежного характеру. При-

(Закінчення на стор. 3)

Л. Лук'яненко відвідав Донбас та Січеславщину

Київ (ПС УРП). — Народний депутат України і голова Української Республіканської Партії Левко Лук'яненко 3-4-го серпня перебував на Дніпропетровщині, де в ці дні якраз проходило свято козацької слави.

Л. Лук'яненка січеславці привітали хлібом-сіллю і з моменту приїзду він фактично не мав часу на відпочинок. На площі біля театру ім. Т. Шевченка 3-го серпня відбулася двогодинна зустріч народного депутата з громадянами. По закінченні він виїхав до Дніпродзержинського, де також відбулася зустріч з громадянами у вщерть заповненій залі палацу культури коксохемічного заводу.

Вранці 4-го серпня голова УРП відвідав Новомосковське, де в перебігу святкування 500-річчя козацтва відбувся велелюдний мітинґ біля старовинного козацького собору.

До резолюції усіх трьох зустрічей увійшли три загальні точки: вимога припинення переслідувань і звільнення народного депутата Степана Хмари та інших політв'язнів; вимога департизації підприємств і установ України; підтримка кандидатури Л. Лук'яненка на президента.

Відвідав 4-го серпня Лук'яненко також Дніпропетровську синагогу, де мав зустріч з жидівською громадою міста. Це була перша зустріч жидів Дніпропетровщини з депутатом Верховної Ради. Відбулася відверта і не завжди легка для всіх присутніх розмова, у якій відзначено, що як українці, так і жиди потерпіли від великодержавної імперської політики союзного центру. Отож шлях до відродження України у них спільний і веде до утворення незалежної української держави. Жидівська громада також підтримала кандидатуру Л. Лук'яненка на президента України. Рабин Арон Шмуль-Каменецький побажав Л. Лук'яненкові успіху в бототьбі за пост президента.

Пізніше у приміщенні Дніпропетровського Університету відбулося спільне засідання голів районових та міських організацій УРП і представників інших демократичних партій та організацій. Головною справою обговорення була аналіза політичної ситуації, тактики і стратегії політичної боротьби на сучасному етапі. Вирішено створити в області комітети підтримки кандидата на президента Л. Лук'яненка. По закінченню зборів Л. Лук'яненко отримав тривожну вістку про події у Криму і виїхав до Симферополя для участи в переговорах кримських татар з представниками місцевої влади.

У днях 24-27-го липня Л. Лук'яненко відвідав також Донбас, де його зустріли представники УРП, корес-

Закінчення зі стор. 3

Пластові „Стежки культури" мандрують по Україні

Група пластунок і пластунів перед виїздом в Україну. Серед учасників є пл. сен. Л. Романків, пл. сен. О. Гаврилюк і М. Гельбіґ.

Джерзі Сити, Н.Дж. (О. К.) — В суботу, 3-го серпня, відлетіла з летовища в Ньюарку група 28 пластунів і пластунок у віці 16 - 25 років на перший мандрівний табір „Стежки культури" по Україні.

Цього рода пластові табори влаштовували курені „Перші стежі" вже від довгих років, спершу лише на терені ЗСА, а відтак і по Европі.

Тим разом вперше зорганізовано мандрівні „Стежки культури" по Україні за допомогою подорожнього бюра „Сковп", власниця якого, Марійка Гельбіґ є членом куреня УПС „Перші стежі". Вона зайнялася усіми справами зв'язаними з поїздкою та закупила для таборовиків 25 шатер за суму 2,500 дол., які вони будуть уживати в часі таборування на Гуцульщині, а відтак залишать для пластунів в Україні. Пластуни із ЗСА получилися на першій зупинці в Києві із групою пластунок і пластунів з України в числі 40 і двома пластунами з Польщі. Плян

(Закінчення на стор. 3)

СВЯЧЕННЯ ОВОЧІВ В ЧИКАҐО

Чикаґо (О. Мудра). — У неділю, 18-го серпня, в год. 12-ій, на оселі в Равнд лейку біля Чикаґо, буде відправлена Служба Божа в год. 12-ій, а відтак за спасівською традицією, свячення совочів. Організатори гоститимуть гостей обідом.

У СВІТІ

„ЛАТВІЯ ЗІҐНОРУЄ процес підписання союзного договору і своєї позиції не змінить", — так заявив заступник голови Верховної Ради республіки Андрейс Крастіньш у зв'язку з останнім телевізійним виступом Міхаїла Ґорбачова.

УРЯД ЛИТВИ вирішив взяти участь у програмі конвертизації карбованця тільки в ролі спостеріґача, бо не вірить в її успіх. Про це заявив газеті „Дієна" радник литовського уряду в питаннях економіки Айґварс Плотканс. Він особливо підкреслив, що ця програма грубо порушує суверенітет республіки.

ПІВДЕННО-КОРЕЙСЬКА компанія Джіндо підписала контракт на купівлю 5 мільйонів барилок нафти-сирцю в СССР. Це перша пряма угода. В минулому році Південна Корея дістала 210,000 барилок нафти з Совєтського Союзу, але тільки через японські фірми.

ОЧЕВИДНО, Катинь був не один. В Харкові працює слідча група з Головної військової прокуратури СССР і міністерства юстиції Польщі. Вона уточнює факт розстрілу в 1941 році за наказом Берії в місцевій тюрмі НКВД ще однієї великої групи інтернованих польських старшин, і закопування жертв у приміському лісопарку.

У БІЛОРУСІЇ ПРОВЕДЕНО таке опитування: „Скільки ще совєтський народ терпітиме своє становище?" Чверть опитаних відповіла, що терпець вже урвався, 21 відсотків згоден чекати ще декілька місяців.

ГРУПА „91", створена комуністами Тернопільської області, домагається трансформації КПУ в парляментарну соціял-демократичну партію за „литовським взірцем" з метою побудови незалежної української держави. Група готується провести референдум у всіх партійних організаціях: „Чи підтримуєте ви ідею про вихід КПУ з Компартії Союзу, зміни її ідеології і політичної мети, назви, програми, статуту?"

ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ кадрів міністерства оборони Совєтського Союзу признало, що 227 випускників військових навчальних закладів залишили армію, мотивуючи своє рішення тим, що не хочуть служити в небезпечних для життя реґіонах країни.

ЯКЩО БУДЕ прийнято нову редакцію совєтського закону про загальну військову службу, згідно з яким студенти підпадуть під призов до армії, студентський страйковий комітет вдасться до всесоюзного страйку-протесту. Про це заявив координатор комітету Ігор Птічніков.

В АМЕРИЦІ

ЦИМИ ДНЯМИ ВИНИКЛА велика торговельна суперечка пов'язана з машинками до писання між американською фірмою з виробництвом в Азії та японською фірмою з виробництвом у стейті Теннесі в ЗСА. Японська фірма, що виробляє машинки до писання марки „Брадер" у Теннесі, закинула американській фірмі, яка виробляє такі ж машинки до писання марки „Смит Корона" в Сінґапурі, що вони навмисно продають машинки свого виробу за нижчу ціну, щоб підірвати ринок збуту на машинки марки „Брадер". Ці взаємні обвинувачення викликали неабиякі дискусії серед американського суспільства про правильність американських торговельних законів. І тут виникає питання чи ЗСА мають опікуватися американськими фірмами, де б вони не існували та не виробляли своїх продуктів, чи має заопікуватися місцями праці американських громадян в ЗСА, навіть якщо це збільшить прибутки в цьому випадку японської фірми.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Джорджа Буша твердить, що в наслідок громадянської війни в Етіопії новий тимчасовий уряд суверенної провінції Ерітреї використовує харчову допомогу світу для голодуючих в Етіопії для свого власного політичного зиску, щоби в той спосіб заберпечити свою незалежність ще заки відбудеться референдум для вирішення суверенітету Ерітреї. Офіційні чинники, які займаються допомоговою акцією, обвинувачують уряд вищезгаданої провінції в зумисному підвищенні портових оплат кораблів, котрі привозять харчі, що може спричинити сповільнення достави, як також привласнення харчів призначених для Етіопії для громадян Ерітреї.

МАЙЖЕ ПІСЛЯ ДЕВ'ЯТИДЕННОГО перебування в просторі ракета „Атлянтіс" без жодних проблем приземлилася в Кейп Каневерал на Фльориді в неділю, 11-го серпня, та з цим повернула Міжпростірний центр ім. Кеннеді у реґулярну приземлювальну базу міжпростірних полетів. Під час перебування в просторі залога „Атлянтіс" з чотирьох мужчин і одної жінки під командуванням полковника летунства Джана Благи перевела 22 наукові досліди та запустила у простір величезного комунікаційного сателіта, головним завданням якого є бути допоміжним у безперервній подачі інформації з низьколітаючих космічних кораблів. Це вперше від 1986 року Крайове управління аеронавтики і дослідження простору здійснило заплановане приземлення в Кейп Каневерал.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. —
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Чи зникне колись проблема закладників?

Це ганьба XX сторіччя, що взагалі існує така проблема. Схоплювання невинних людей на вулицях і в'язнення їх у різних криївках роками — це диковина, якої не знало навіть жорстоке середньовіччя. Німецькі „равбріттери" — це були грабіжники у лицарських панцерах і шоломах, які чигали на перехресних шляхах і грабували подорожних. Але вони не схоплювали їх. Татари схоплювали в „ясир" — забирали зі собою і вивозили головно юнаків і молоді дівчата, що їх продавали на базарах. Але це було XIII сторіччя, поверх 700 літ тому. Близький Схід опоганив себе цим схоплюванням американців, англійців і французів, довголітнім в'язненням їх і шантажуванням ними батьківщини цих жертв насилля. Це був безглуздий шантаж, адже згори було відомо, що уряди цих країн не можуть переговорювати й договорюватися із бандитами.

У минулому тижні поширилися вістки про звільнення у найближчому часі одного, двох чи більше „закладників". Вказували, як на знаменну подію на приїзд іранського міністра внутрішніх справ до столиці Сирії Дамаску. Загально вважають, що найгрізнішими схоплювачами в Ливані є релігійні фанатики, звеличники теократичного уряду в Ірані. Президент Сирії Гафез Ассад буцімто був теж причетний до тих схоплювань, коли державний секретар Джеймс Бейкер поїхав був до президента Сирії, щоби приєднати Сирію до міжнародної коаліції проти Іраку, то Ізраїль закинув Бейкерові, що він співпрацює з протектором тероризму.

Після отих численних спліток у минулий четвер вийшов на волю англійський журналіст Джан МекКарті, схоплений на вулиці Бейруту п'ять років тому.

Він мав тоді всього 29 літ. У Лондоні вітали його, як національного героя. Поруч із радісною зустріччю з своїм батьком і братом — вперше почув сумну вістку, що два роки тому померла його мати. Привіз із собою листа від іранського міністра до генерального секретаря Об'єднаних Націй з якоюсь приязною заявою. Іран і Сирія буцімто хочуть закінчити сумну еру „закладника". У Ливані в'язнять ще вісім схоплених осіб, між ними п'ять американців, одного італійця та одного німця. Зовсім несподівано минулої неділі мусулмани звільнили американця Едварда Трейсі, якого тримали майже шість років. Мусулманські країни — Іран і Сирія — наполягають, щоб Ізраїль звільнив десятки, а то й сотні в'язнених арабів, здебільшого схоплених ізраїльськими вояками під час наїздів на південний Ливан. Ізраїльський міністер закордонних справ заявив, що Ізраїль готов включитися в акцію ліквідації проблеми закладників і звільнити всіх арабів, якщо араби звільнять шістьох ізраїльських вояків. Президент Буш заявив, що він принципово був завжди проти будь-яких переговорів і зговорювання з терористами-схоплювачами людей, але коли Ізраїль хоче договоритися з арабами, — то це його діло. Звільнення Джана МекКарті це ніби вступ до звільнення двох американців і зчерги всіх інших. А проте, саме тоді, коли були писані ці рядки, можна було почути вістку, що ті фанатики схопили були в Ливані одного французького медика й звільнили його після трьох днів.

Це людська проблема, людська трагедія, сумне явище морального здичіння й заперечення примітивної етики. Але це також політична проблема. Війна проти Іраку змінила політичне обличчя Близького Сходу. Затіснилися зв'язки арабських країн, які пристали до міжнародної коаліції проти Іраку, з Америкою і західнім світом.

Під натиском Америки навіть непримирливий ізраїльський прем'єр Їцак Шамір мусів погодитися на осінню мирову конференцію з арабами. Однаково Сирія, як і Іран, хочуть покращання взаємин з Америкою. Відносини Америки з Іраном напружені від часів президентури в Америці Джиммі Картера та правління в Ірані аятолли Хомейні. Прийшли до влади інші люди, змінилися економічні взаємини, занепала роля Совєтського Союзу, як постачальника зброї й нацькувача проти Заходу. Це була б справді благодать, якби сумна ера схоплюваних закладників перейшла до історії.

Володимир Яців

ЧИ КІНЕЦЬ ЛЯВІРУВАННЯ ҐОРБАЧОВА?

II.

Дуже важливим і необхідним фактором у вільній ринковій господарці є валютне реґулювання законами держави. Такий закон про валютне реґулювання вступив в дію в СССР 1-го квітня ц.р., на який чекали економісти, комерсанти, як теж спекулянти валютою. Економісти надіялись, що це буде крок до економічної самостійности, до економічної незалежности на міжнародному ринку, а спекулянти валютою побоювались, що держава, вводячи в дію такі валютні закони, може позбавити їх добрих заробітків. Багато громадян чекало і сподівалось пом'якшення цього валютного закону, однак автори його кажуть, що він був створений на стабілізацію валютного ринку СССР. Без сумніву, що прийняття цього закону, — це крок вперед у реґулюванні валютних відносин, яких виглядає не було, а які визначали б правила відкриття конт у закордонних банках. Нині держава контролює за пересуванням валюти і за кордоном, і громадяни Совєтського Союзу не мають права зберігати валюту в закордонних банках, а тільки в банках СССР з низькими відсотками.

Виглядає, що цей закон спрямовано на централізацію, на зміцнення монополії Союзу, на володіння валютою. І такий закон впроваджується в дію напередодні переходу на вільну ринкову господарку, який неможливий без децентралізації і демонополізації господарських структур. Експертам фінансовим зовсім зрозуміло, що стабілізування карбованця адміністративними засобами неможливе, але заповнення крамниць товарами першої потреби і харчами буде ґарантом стабільности. Такий антиринковий закон не тільки стримує перехід на вільну ринкову господарку, але нищить громадянина матеріяльно, своєю відсотковою стопою, що її визначує Центр у Москві.

У зв'язку з такими потягненнями Центру на господарському відтинку, заакцептування Союзу стати членом світової економіки, було оточене попередженнями, які відносились до економічних проблем Союзу, а головно до приватної власности на землю, як також до проблем на внутрішньо-політичному відтинку. Плян, розроблений групою совєтсько-американських економістів передбачає масивну допомогу Заходу, взаміну за переведення радикальних реформ на економічному і внутрішньо-політичному відтинках. Що може бути більш шляхетним для Заходу, як підтримувати політично й економічно трансформацію колишнього лідера холодної війни. Зараз такої великої вартости договір не має, він де факто буде рецептою для розчарування і обурення обох сторін, Адміністрація президента ЗСА Буша не погодиться на більшу допомогу Совєтському Союзові доти, доки не будуть прийняті і впроваджені реформи на всіх відтинках життя в Совєтському Союзі. Вона примушена поступати осторожно, щоб ця допомога не зникла в плянуванні Центру, який сьогодні знайшовся в катастрофічному господарському і політичному положенні.

Кожна допомога буде уділена в залежності від проґресу демократизації країни. Можливо, що Ґорбачов та його реформісти будуть прямувати до демократизації і відмовлятися від репресій в поодиноких республіках, які прямують до самостійности, але такий договір встряває у внутрішні справи Союзу, на які вони є дуже вразливі. Консервативні сили будуть уважати такий договір зрадою інтересів імперії, а знову демократичні сили можуть відкинути таку допомогу Заходу, вважаючи її як дорогу до підтримування непопулярного Центрального уряду Ґорбачова.

Совєтські громадяни не будуть задоволені такими революційними реформаторськими змінами, які знижують життєвий рівень, який і так дуже низький, а зокрема, коли такі реформи запропонував уряд, необраний народом. Прихильники цієї революційної реформи забувають, що ці зміни не перепроваджувані процесом заряджень, і тому зміни в системі, звичайно, тяжко поборювані компромісами, які віддзеркалюють інтереси політичної влади, тим більше, коли проґрес господарських реформ, є в наслідок політичної боротьби між Центром а республіками.

Якщо цей конфлікт закінчиться, то наступить період затримування у реформах, можливо в супроводі репресій, анархії і хаосу. В такій ситуації буде тяжко виконувати обіцянки дані добродіям Заходу, як теж буде тяжко, коли Ґорбачов буде лявірувати і не буде притримуватися точок договору. В наслідок такого поступування, на Заході може виникнути обурення, і конґрес ЗСА може домагатись стримання допомоги. Знову ж таке рішення може створити ненависть до Заходу і розчарування у зв'язку з неперепровадженням в життя революційних плянів. Захід уважає, що треба впровадити Совєтський Союз в міжнародні економічні інституції, як теж влучити Союз в европейську економічну структуру, щоб допомогти Ґорбачову вийти з цієї господарської катастрофи і внутрішньо-політичної ситуації.

Однак така зикзакувата зовнішня і внутрішня політика Ґорбачова, як також лявірування на внутрішньо-політичному і господарському відтинках, може прискорити наближення кінця Ґорбачова і Совєтського Союзу, заки прийде до виходу з цієї глибокої економічної і внутрішньо-політичної кризи.

Нащо і чому?

„Нащо Буш образив українців?" — під таким заголовком нюйоркське „Новоє Русскоє Слово" вмістило коментар В. Козловського з приводу візити Джорджа Буша до Совєтського Союзу і його виступу в Києві. Принагідно і з приємністю відзначаючи, що наші колеґи з цієї російськомовної газети останні роки постійно і доброзичливо пишуть на українські теми, названий огляд В. Козловського ми сприймаємо з особливою вдячністю й готові підписатися під його головним висновком: „Буш, як і Ґорбачов, не має ніякого уявлення про те, що таке пробуджене національне почуття".

Можливо, що коли В. Козловський інформує своїх читачів про українську діяспору в Америці й Канаді, він дещо переоцінює її, кажучи, що „тутешні українці організовані значно краще, ніж росіяни", бо ідеальна єдність все ще перед нами, а не за нами. Однак є втішною правдою, що ідея єдности сьогодні домінує в усіх українських умах і серцях.

Журналістична об'єктивність і, очевидно, чисто людська порядність дозволили В. Козловському побачити в обставинах довкола Бушевого виступу в Києві найбільш суттєве: оцінки цього виступу громадськістю в Україні і в діяспорі абсолютно збіглися. Властиво, це одна оцінка і вона є неґативна. Автор пише, що представник України в ООН Генадій Удовенко, виступаючи в передачі МекНіла і Лерера, „не приховав невдоволення, зауваживши, що Буш приїздив до Києва читати українцям лекцію про демократію".

Посилаючись на власне інтерв'ю з головою Українськоï Американської Координаційної Ради Уляною Дячук, В. Козловський пише, що вона „категорично заперечила проти того місця в промові президента ЗСА, де Буш попередив, що Америка не збирається підтримувати тих, хто пропаґує самовбивчий націоналізм, ґрунтований на національній ненависті". Голова УАКРади заявила, що ця теза не має відношення до України, де вона особисто не бачить ніякого скрайнього націоналізму, і зауважила, що, на її думку, Бушеві на варто було висловлюватися на підтримку угоди дев'ять плюс один, як він це зробив у Києві. Серед претенсій Уляни Дячук до цієї угоди — її неконкретність. „Ми всі ніяк не можемо зрозуміти, які умови цієї угоди", — зазначила вона.

Привівши заголовок з київського репортажу кореспондента „Нюздей" Сузен Пейдж — „Буш Україні: легше на закрутах!" і „Буш Україні: машеруйте за Горбі!", В. Козловський признається, що якби він був українським патріотом, він дуже образився б на Буша.

Як каже наш народ — нехай йому Бог простить. Ображатися просто нема часу. Вся Україна охоплена змаганням за самостійність. Незалежна, демократична, гуманістична українська держава — на порозі.

В. Козловський так закінчує свій огляд: „Щодо України, то я подивився на це все і впевнився, що вона, звичайно, вийде".

Андрій Чировський

ВАРТІСНА КНИЖКА ДЛЯ КОЖНОГО УКРАЇНЦЯ

Здається, є лише кілька книжок, які я читав в останніх роках з таким зацікавленням, як останній твір Мирона Куропася про українських американців. М. Куропась уміє передати так історію, що його книжка цікава та вартісна так для нуковців як і для пересічних читачів.

Тому що я не є знавцем історії Української Церкви, а вже зокрема її історії в Північній Америці я не можу оцінювати усіх деталів праці д-ра М. Куропася. Незважаючи на те, я уважаю, що праця його є незвичайно вартісна. Тому що я є один із тих, що займаються вишколенням священиків Української Католицької Церкви, я вже давно шукав за текстом, який був би помічним для майбутніх і сьогоднішніх священиків, в якому вони найшли б аналізу життя українців в ЗСА і Канаді. Тепер частина цього находиться в підручнику М. Куропася і я лише надіюся, що подібний підручник появиться також в Канаді. Багато вже появилося книжок, які описують історію українського життя в цих країнах, але тут важливо підкреслити, що автор написав всебічну, зрозумілу історію, підкреслюючи зокрема зі зрозумінням ролю Греко-Католицької Церкви, яка творила запліччя для більшості українців у Північній Америці. Він включив також історію Православної і Протестантської церкви, що були важливою частиною нашої спільноти і автор умів це представити безсторонньо і об'єктивно, що кожний науковець бажав би осягнути. Саме тому ця книжка є конечністю для українських священиків, семінаристів і провідників церковного життя. Коли ми хочемо плянувати майбутнє нашої церкви, ми мусимо розуміти, як вона тут постала і як розвивається. Так як мені відомо ніяка книжка не вияснює того так добре, як саме — д-ра М. Куропася.

Розуміється, не можна сказати, що вона є повною історією Української Католицької Церкви в ЗСА. Це ще треба зробити. Богдан Процько та інші вже почали над таким підручником працювати.

Д-р Куропась однак аналізує Церкву як інтеґральну частину широкої української громади, а не береться розуміти Церкву, як таку. Але це, що автор зробив є незвичайно важливим для тих, хто зацікавлений Церквою саме тому, що М. Куропась показує яким осередком життя була вона в українців. Тому що він аналізує такі контроверсійні елементи українського життя, як монархістів, гетьманців, націоналістів і комуністів д-р М. Куропась пояснює, як вони відносилися до Церкви і навпаки.

Книжка є побудована на точному описі розвитку українського національноетнографічного сумління в ЗСА. Куропась описує як перші українці прибули до цієї країни лише маючи релігійну ідентичність та забуваючи через віддаль свою національну ідентичність. Ті, які боліють над такими і подібними розвитками подій мусять зрозуміти цей процес, щоб впізнати сьогоднішнє становище Церкви.

Багато українців заскочені поділом між Руською Церквою і сьогоднішньою Рутенською т. зн. Карпато-руською. Д-р Куропась вияснює точно як ці дві групи були різні (хоча етнічно посвоячені), так своїм історичним минулим як і дальшою долею. Тут знову, хоча багато українців-католиків можуть бути розчаровані теперішнім поділом усе ж таки треба старатися зрозуміти чому існує така ситуація. Вкінці цікаво читати, як деякі американські рутенці таки розвинули свою українську етнічність, а іншим це не вдалося. Можна сподіватися більшої співпраці поміж обидвома метрополіями, коли вони пічнуть себе розуміти. Це виправдує себе особливо тепер, коли бачимо труднощі, які існують поміж українцями, русинами і мадярофілами в Закарпатській Церкві.

Однією із знаменитих прикмет книжки д-ра Куропася є вірна картина того, що сталося в Україні, що проходило з того на світову арену і як на це реаґували українські американці протягом довгих років. Може багато українських американців буде обурюватися, а все ж таки велика частина життя українців у ЗСА була відбиткою того, що ділялося в Україні. Деякі будуть переконувати, що це ослаблювало українську спільноту (зокрема Церкву) і не допустило до її повного розвою. Другі вважають, що саме це постійне зацікавлення подіями в краю було важливим фактором в розвитку національних почувань. Д-р Куропась знаменито саме це останнє доказує. Що бракує йому це переконання, що Церква дала свій вклад в цьому напрямі. Я думаю, що це похибка уважати немов священики і провідники Церкви були менше патріотами. Просто їхня любов до парохіян була підкреслена в інший спосіб тому, що була побудована на інших передумовах. В одному місці д-р Куропась (ст. 311-12) представляє таких священиків в не дуже прихильному світлі. Але з другої сторони можливо, що це завжди так є, що ці які ставлять на першому місці церковну солідарність, з боротьбою людей за життя і ті, які бачать Церкву як можливість стати понад усі життєві проблеми ніколи не можуть порозумітися.

Одним із сильних моментів цієї книжки є подання рідкісного фотографічного матеріялу. Цікаво бачити, як наприклад, реаґувало українське населення на рішення Ватикану із 1929 року про целібат серед священиків. Д-р Куропась вибрав для своїх читачів винятковий матеріял.

(Закінчення на стор. 4)

Галина Маняко

Музика ночі

(Ансамблеві „Медікус")

О, ніч яка! Мов грає Паґаніні,
В любові зорях мріє небо синє,
І ллється музика, немов ріка блакиті,
Й здається, буде вічно так на світі.

Цвістимуть кактуси у горах Арізони,
Нестимуть казки маки на долонях,
Й вожді індійські на могутніх конях
Перелітатимуть немов стріла каньйони.

А голубих туманів таємниці
Фантазією будуть тут іскриться,
Легенди предковічні повідати
Щоб ними нас навік зачарувати.

О, ніч яка! Немов молитва тиха,
Щоб не було ніде на світі лиха,
Щоб здійснювались мрії веселкові,
Щоб не погасла зірка світанкова.

На скрипці грає Паґаніні в горах,
І небо все в любові вічних зорях,
І ллється музика, немов ріка блакиті,
Й нема нічого кращого на світі.

ПРОПОВІДНИК ДЖЕССІ ДЖЕКСОН знову появився на публічному горизонті, цим разом організуючи семиденний марш починаючи у Бриджпорті, щоби цим привернути увагу американської громадськости на проблеми міст та бідних і бездомних людей. Мабуть, як твердять аналітики, його метою не є тільки звернути увагу на проблеми американських міст, а радше звернути увагу громадян ЗСА на те, що теперішній Уряд президента Джорджа Буша не присвячує належної уваги та фінансової допомоги проблемам міст. Почавши свій марш в неділю, 11-го серпня, Дж. Джексон дістав підтримку від двох своїх демократичних побратимів посадників Ню Йорку та Бостону Дейвида Дінкінса і Реймонда Флинна.

Богдан Бурачинський

ДО ПРОГРАМИ ККДУ

II.

Завдання і методи праці

Центральним завданням ККДУ є переконати громаду в ЗСА, щоб збільшити рівень державницько-народної допомоги Україні і унапрямити її до тих організацій і установ, які близько відповідають дефініції (г), працюючи за незалежність і соборність демократичної України і які вживають цю допомогу найбільш ефективно і розсудно для цілого народу.

Важливими обов'язками Екзекутиви ККДУ є вміло координувати розподілом фондів від членів Комітету, чітко звітувати про їхній вжиток та постійно інформувати громаду про важливі проєкти, дотації і доставу. Поодинокі організації мають змогу всеціло фундувати вибрані ними проєкти, або робити це спільно з іншими товариствами. Фонди на ці проєкти пересилається (поштою чи електронічно) на конто ККДУ ч. 6337 в „Самопомочі" в Нюарку, або часом прямо до доставця, залежно від потреб і домовлення з канцелярією. Виплату закордонним доставцям канцелярія переводить через нюйоркські філії їх банків, щоб цим ґарантувати доставу і знизити кошти виміни чи пересилки. Шість комісій, складених з фахівців і членів Ради Директорів, помагають Екзекутиві виконувати плян праці в різних ділянках діяльности.

Допомога через НРУ

ККДУ вибрав Народний Рух України як головну пристань для допомоги і її координатора в краю, хоч Народна Рада та інші всенародні організації, як Товариство Української Мови ім. Т. Шевченка, Меморіял, Зелений Світ, Спілка Страйкових Комітетів України і т. под., також будуть користуватися допомогою від членів чи Комітету.

Чому НРУ є тепер головним відборцем і координатором Допомоги Україні від ККДУ?

Він є великою, всеукраїнською організацією з демократичною програмою та з мережею осередків по цілій країні. Під своїм дахом він скупчує численні організації і партії. Протягом двох років свого існування, Рух поширив національну свідомість по областях, зорганізував виборчі кампанії до Верховної та обласних і міських рад, виборов толеранцію уряду до національної символіки, плюралізму і змін у політичному житті республіки. Незважаючи на деякі помилки чи недоліки в кадрах, НРУ проробив велику політично-громадську роботу в короткому часі, тому заслуговує на дальше довір'я і признання. Його визнає західній світ як важливу опозиційну силу проти реакційних чинників та як речника демократичних груп чи партій в Україні.

Народна Рада, в якій багато „рухівців", гідно репрезентує волю народу у теперішньому парляменті України. Вона виборола Декларацію про Суверенітет України та ряд законів щоб його закріпити. В ній скупчуються сили демократичного бльоку, які позитивно впливають на дії теперішнього уряду у складних політичних обставинах. Провідними членами Народної Ради є колишні політичні в'язні і дисиденти, як Л. Лук'яненко, М. і Б. Горині, В. Чорновіл, і І. Калинець та патріоти і письменники як І. Драч, Д. Павличко, С. Головатий, І. Юхновський, В. Яворівський, Л. Скорик, І. Заяць та інші, які своїми виступами на сесіях, що передаються в телебаченні, розбудили народну свідомість, заслуговуючи цим на признання, пошану і підтримку від діяспори, включаючи ККДУ.

Сучасні проєкти

ККДУ намітив амбітний плян праці на наступний рік. Тут збіркова кампанія фондів і здобування ґрентів, координація між організаціями та Секретаріятом НРУ, закуп і перевіз комунікаційної та організаційної техніки і закуп паперу. Далі, це реалізація таких стратегічних проєктів, як інформативна діяльність у Вашінґтоні, англомовний Інфо-Центр у Києві, вишкіл кадрів, фармерів і підприємців, та виддання модерних народних букварів і трьох читанок для вивчення української мови і культури та для поширення національної свідомости серед дітей, їхніх батьків і вчителів. Видання енциклопедії українознавства для академічної громади і загалу також мається на меті.

Українські читанки і букварі

На найближчу мету, великий і хвилюючий освідомницький проєкт — це видання українського букваря і читанок, які поможуть виховати чи підготувати нову ґенерацію населення. Він має широку підтримку діячів в Україні і діяспорі. Хоча чудові чорновики авторства Г. Кирпа та Д. Чередниченка з Києва уже в наших руках, багато праці ще потрібно над художним, редакційним і технічним оформленням цих підручників, щоб дорівняти західнім стандартам. Потім прийдеться закупити папір, фарби та обкладинки. Друкування і оформлення могли б провестися на Україні. Там теж треба дістати згоду та запоруку властей на їхній друк і розподіл. І це питання вже тепер не виглядає погано.

Тому хочеться охопити всіх дітей України, в українських і російськомовних школах, та вийти з новими книжками перед вереснем 1992 року, частину фондів потрібно ще до жовтня 1991 р. Початкова оцінка потрібних коштів чи дотацій на чотири підручники, кожний з 500,000 тиражем, є приблизно 200-250,000 дол. ККДУ надіється що українські установи підтримають цей

(Закінчення на стор. 4)

Слідами Українського Червоного Хреста

У 1933 році з ініціятиви гуртка ідейно-патріотичних жінок, які відчули потребу надавати допомогу рідним землякам на Батьківщині, постало в Ню Йорку жіноче допомогове Т-во — Український Червоний Хрест, тобто відновлено дію колишнього УЧХреста з часів наших визвольних змагань, покликаного до життя Українськими Січовими Стрільцями. Першою її головою була Середа.

Однак у процесі дальших державних оформлень в Европі ми були примушені як недержавний народ змінити офіційну назву УЧХрест. Тому що наша праця була основана на засадах партійної невтральности, чисто харитативного характеру, треба було підібрати відповідну назву. І так вибрано назву Самостійний Червоний Хрест, який очолила Галичин. Незабаром розвинулася успішна праця, в яку активно включилося українське громадянство.

В часі Другої світової війни виникли для українців і нашого Т-ва політичного характеру перешкоди зі сторони наших ворогів, в наслідок чого наша праця занепала. Приплив нової еміґрації, жінок-патріоток, загартованих подіями війни, принесли свіжий, творчий дух і запал до праці.

В 1952 році Т-во очолила св. п. Ольга Томашівська, а секретарство перебрала С. Бартко. Нові працьовиті, ідейні жінки розвивають широку харитативно-допомогову акцію та заходи в здобуванні фінансів. Перед Різдвом Христовим кинено новий збірковий клич „Діти — дітям", який громадянство зустріло з ентузіязмом.

У 1958 році ми мусіли викупити новий чартер (статут) і змінити назву Т-ва на Українсько-Американську Жіночу Допомогову Організацію (УАЖДО) і під цією назвою з кличем „Діти — дітям" проводимо публічні збірки.

Нічого не змінилося в основах і завданнях нашої організації, ми далі працюємо на ідеях УЧХреста, але ми стали самостійною, від нікого незалежною організацією, чисто харитативною, безпартійною. УАЖДО працює виключно на добродійних фондах українського щедрого громадянства.

Нині вся наша увага звернена на великі життєві потреби в Україні, яка бореться за свою самостійність — знищена, пограбована наїзником і гнобителем українського народу. Чорнобильська трагедія поставила наш народ на край загибелі. Діти України масово вмирають. Акція „Діти — дітям" не була ще такою актуальною і конечною, як тепер.

УАЖДО підлягає по чартері Українській Медично-Харитативній Службі (колишній УЧХрест в Мюнхені).

Підходить Різдво Христове і ми звертаємось знов до нашого жертвенного громадянства з закликом помогти нам і надалі продовжати нашу шляхотну місію.

Українсько-Американська Жіноча Допомогова Організація (УАЖДО) відбула 7-го липня цього року свої загальні збори. Зборами провадила вибрана предсідниця Стефа Мороз (Бартко), секретарювала Лариса Сонна.

Однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять довголітньої заслуженої голови організації св. п. Ольги Томашівської.

Після звітів окремих членів управи та короткої дискусії вибрано нову управу на 1991—1992 рік. Головою обрана Дарія Степаняк, заступницею — Стефанія Наум, секретаркою — Лариса Сонна, фінансова — Анна Гелетей, організаційна — Марія Коваль. Члени управи — Дора Кульчицька, Осипа Яворська, Марія Гусак. Контрольна комісія — Стефа Мороз, Стефа Ганущак, Наталія Хомут.

Подаємо загальний звіт допомогової акції УАЖДО „Діти — дітям" за час від липня 1989 р. Зібрано на листи індивідуально і на фестивалях, під церквами, пожертви родини д-ра Крижанівського 9,808.75 дол. Виплачено: УМХС 1,200 дол., Україна — 4,450 дол., Бразилія, Франція, Польща, „Рідна Школа" та адміністрація — 790 дол.

Управа щиро дякує всім добродіям та просить не забувати акції „Діти — дітям" в майбутньому.

Л. Сонна

Концерт київського хору „Щедрик" у Дітройті

В цілому ряді хорів, які до цієї пори загощували до нас з України, хор „Щедрик" відзначився, безперечно, унікальністю. Правильно розуміючи голосовий діяпазон і динамічний потенціял молоденьких дівчат (їх 35 і тільки троє хлопців), диригент Ірина Сабліна, випускниця консерваторії, впровадила до програми концерту такі композиції, які вимагають такого динамічного насилення та такої непорочної чистоти, свіжости й ніжности голосів, що їх можуть дати тільки співачки того віку. І так слухалося з подивом і захопленням ніжні переливи змінливих настроїв, коли навіть вияв щирого захоплення і приємности співання даної композиції було контрольоване та вдержане диригенткою в рамках наміченого й установленого взору. Це була культура співу найкращої якости, що рівночасно виявляло культуру диригента й виконавців.

Хор обдарував слухачів рядом нових для них композицій клясичної та народної творчости. Здавалося нам, що хор „Щедрик" так просякнутий правильним способом інтерпретації клясичної музики, яку мав у своєму репертуарі, що навіть народні пісні, які він виконував, мали на собі помітний легкий налет цього роду відтворення пісні. Але все ж таки, в жартівливій народній пісні був виразний гумор, збагачений плесканням рук і тупотінням ніг, та бездоганне, під оглядом технічним, виконання приспішених слів. Навіть коли не розумілося чужої мови твору, вона була ясна і чиста.

Уживаючи слів з малярського світу, можна сказати, що малювали вони картини імпресіоністичного стилю, ніжними пастелевими фарбами.

Якщо можна висловити деякі застереження, то в першій мірі вони відносились би до зовнішньої сторони. Ми з приємністю брали до рук програмку концерту, де подано дещо з історії хору (хоча в ній не сказано, скільки літ цей хор існує), про його успіхи на фестивалях в Канаді й Америці. Але для публіки дуже важливе дотримання порядку надрукованої програмки, а не починати концерт четвертою точкою. Кожна програма звичайно побудована на якійсь провідній думці, коли ж її нараз нехтується, програма на цьому терпить.

Хор співав і коляду, щедрівки, заповідач називав їх народними піснями. Виступала молоденька солістка та молоденький дует, що треба оцінювати як милу вставку до програми концерту. В їх виконанні „Щедрик" Леонтовича — це легенько накинена вишита мережка. „Шенхар Венахи", грузинський церковний наспів, — це доказ, що молитва кожного народу зрозуміла для всіх, навіть якщо мова невідома. „Гори мої Карпати" В. Зубрицького, може, найсильніша точка світського репертуару, з початковою експресивністю хоралу, в дальшому виявляли могутній вигляд гір та шум їх лісів.

Хор закінчив свій концерт піснею-молитвою „Боже Великий, єдиний". Слухаючи її в їхньому виконанні, ми думали, що такій щирій і глибокій молитві Бог не зможе відмовити.

Концерт відбувся в четвер, 11-го липня, в залі церкви св. Покрови.

Володимир Баран

Вступайте в члени УНС

ІНВЕСТУЙТЕ В УКРАЇНУ, ЗБІЛЬШІТЬ ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

Українські студії в Лондонському університеті

Українські студії в Лондонському університеті починаються в жовтні цього року завдяки британському урядові та Фундації Петра Яцика. Британський уряд дає 11,000 фунтів стерлінґів річно на українські студії, а за посередництвом д-ра Богдана Кравченка й Канадського Інституту Українських Студій Фундація П. Яцика дає 10,000 фунтів стерлінґів на лекторство з українських студій. Це не тимчасове, а постійне зобов'язання на розвиток українських студій в одному з найголовніших европейських наукових осередків.

Це надзвичайна подія в житті не тільки українських громад у світі, але й цінне досягнення для майбутнього незалежної України. Можливості перетворити українські студії в Лондонському університеті в найбільший та якісніший центр є реальні та небезмежні. Логічне явище, що українські студії в кожнім місці світу є причиною величезної радости для всіх українців. А тим паче в Лондонському університеті. Це є подія не тільки для української громади Великобританії, але й для всіх українських громад світу. Незрозумілим був факт, що в Англії досі не було українських студій. Незрозумілими були причини, чому українська громада Великобританії не намагалася здобути українські студії в якомусь з великих британських університетів. Так були втрачені роки, але не можемо сумувати про наше минуле, а мусимо думати про будуче. Сам Лондонський університет зрозумів таку дуже необхідну потребу в цей переломний час, коли Радянська імперія розсипається, а Великобританії потрібно знати якнайбільше про Україну. Україна є важливою для европейської безпеки. Всі уряди, політики, науковці пильно стежать за подіями в Україні. Надзвичайне зацікавлення Україною тепер — звичайний факт. Одночасно це важливий факт: Великобританія зміцнює своє ставлення до України.

На „Дні студій пост-комунізму", який відбувся 2-го березня в школі Східньослов'янських студій Лондонського університету, британські науковці висловлювали одну головнішу думку: якщо Прибалтика має велике значення для нової ситуації в Европі, то події, котрі розвиваються в Україні, будуть вирішальними для майбутнього Союзу, а таким чином для нової структури Европи. Ця важлива зустріч науковців у Лондонському університеті, де дуже багато думок було висловлено про Україну, є лиш одна з багатьох зустрічей, на яких Україна займає центральне місце. Шкода, що дотепер не виробилися декілька поколінь науковців-спеціялістів з різних українських справ у Великобританії. Дивовижно, що наші українські громади в Англії, одній з найбільш освічених країн світу, не зуміли оцінити освіту і занедбали необхідну потребу приготовити багато науковців, політиків та суспільних діячів високого рівня та профілю. Звичайно наші громади не зацікавлювали науковців тієї країни, де жили. Така самокритична точка зору нам потрібна тепер. Але ще більш потрібна реакція, необхідна позитивна дія. Не можемо дивитися на минуле та жаліти, а обов'язково треба дивитися далеко в можливе майбутнє. Зокрема дивитися в майбутнє нашої науки. А наука якоїнебудь країни відображає рівень її освіти й культури. Не забуваймо прекрасні моделі відродження після Другої світової війни — Німеччини та Японії. Вони досягнули те, що досягнули точно через величезний вклад капіталу в науку, в освіту.

Лондонський університет уможливлює здійснити не один плян для будучого української науки. Хто з нас, українців, відмовився б підтримувати українські студії в Англії? А хто з нас не мріяв би, щоб наша наука була представлена в одному з найкращих університетів у світі? А хто з нас не хотів би — в міру можливості — мати своє ім'я, записане в історію українських студій в Лондонському університеті, як меценат якоїсь частини цих студій? Користь вкладання капіталу в науку, в освіту — подвійна. Перша користь, з строгої економічної точки зору, — прибуток нового капіталу: вкладається, щоб вивчити одного спеціяліста, а він повертає той капітал помножений, бо приготовляє більше спеціялістів. Друга користь — небезмежно більша, коли цінимо насолоду — це моральний прибуток: душевна насолода. Знаємо, що ми хоч своїми обмеженими силами зробили щось, щоб поліпшити той світ, в котрому живемо. Наприклад, капітал вкладається на спеціяліста лікаря — надійного молодого науковця з України, хто досліджує терапію для тих, що страждають від чорнобильської катастрофи. Цей спеціяліст вертається на Україну та приготовляє групу інших лікарів, які не тільки лікують, але й досліджують і викладають цю медицину. А як ці дослідження та практика проллють світло на людське знання, хтось з цих лікарів відкриє щось значне, матиме світовий вплив — це вартісний здобуток для вкладу капіталу. Хто розуміє економіку та має капітал, знає, що це є значне: капітал повертається помножений. Вже нічого не буду казати про другу користь, бо вона суб'єктивна, але рівно ж цінна. Цей приклад не є мрією. Це цілком можливе.

Лондонський університет є своєрідний за своєю структурою — може приготовити науковців з якоїнебудь ділянки знання. Може влаштувати те, що громада бажає через свою організаційну систему. Школа східньослов'янських студій організовує ці наукові програми для поляків, чехів, угорців й багатьох інших і так буде робити для українців. Як згадує проф. Майкл Бранч, директор школи, Лондонський університет складається з 29 комплексних коледжів та факультетів. Це величезний університет. Кожний факультет має автономію, але всі співпрацюють. Можна займатися якоюнебудь ділянкою знання — правом, медициною, економікою, гуманітарними та точними науками, теологією і т. д. Школа має спеціяльне бюро зв'язків Східньої Европи — Союзу, яке організовує зв'язки між громадами, країнами у Великобританії. Вони так працюють з польською громадою в Англії. Отже, хоч зайво повторювати, знов підкреслюю: можливості приготовити науковців, спеціялістів для України є небезмежні. Як хтось вирішує дати значну суму на одну з таких програм, Лондонський університет іменує програму, стипендію чи інше за меценатом.

Треба пригадати ще декілька важливих складових частин наукової установи, які є необхідними для здійснення студій якоїнебудь ділянки: бібліотека й бібліотекар, конференції, конґреси та семінари, журнал та видання.

Перша складова частина, яку хочу згадати, є бібліотека з відповідним бібліотекарем. Бібліотеці завдячуємо знання. Українські книжки дотепер не мають „опікуна". Не тільки треба постійно вибирати й збирати книжкові матеріяли, але треба, щоб вони скоро були доступними всім, а особливо всій науковій громаді. Доля декількох маловживаних українських книжок є сумна. З центральної бібліотеки вивозять на склад. А інші продають чи віддають. Дотепер українці не подбали, щоб був український бібліотекар-професіонал у Лондонському університеті, щоб міг зробити всю потрібну працю — не тільки каталогування, але й приготовлення спеціялізованих бібліографічних довідників та подібне, щоб вони широко використовувалися. Польська громада подбала про це давно. На це потрібний капітал. Хто не хотів би мати частину бібліотеки, архіву чи довідника, іменованого за собою?

Конференції — це ще один з цих складників. Конференції є особливим способом помножувати знання, усвідомлювати наукові громади, підносити питання, які не розв'язані. Конференції є необхідні для українських студій особливо через стереотиповий образ України, як етнічний складник різних імперій: Російської, Австро-Угорської, Совєтської. Багато людей високого рівня ще не визнають Україну, як окрему країну. Це в кожній ділянці знання. Перша українська строго наукова конференція, що відбудеться цього року в школі східньослов'янських студій, присвячена одному з наших найбільших мовознавців Олександрові Потебні. Під заголовком „Лінґвістика й політика: спадщина Потебні" я вирішила відсвяткувати 100-річчя від смерти О. Потебні (1835—1891) — нашого найбільшого философа мови і теоретика-лінґвіста, когнітивного науковця, котрого ані Схід, ані Захід не зуміли оцінити дотепер. Ця перша міжнародна конференція Потебні на Заході вже цікавить різних науковців з цілого світу. Статті конференції будуть видані книжкою. Це є дуже важливе для історії української науки. Треба грошей на таке видання. Меценат цього видання матиме своє ім'я на цій історичній книжці.

Семінари є необхідні для науки: на них виробляються нові думки, поширюється знання, відкидаються різні міти, перевіряються заморожені концепції. Не одна серія серйозних семінарів портібна для українських студій. Часто серія семінарів є такою важливою, що Школа східньослов'янських студій видає статті семінарів книжкою. Такі книжки на показі не тільки в бібліотеці, книгарні, але й в кімнаті директора. Коли особи високого наукового, політичного чи суспільного рівня відвідують університет, проф. Бранч показує ці книжки. Такі збірки статтей з семінарів також присвячується спонзорові. Це політика університету.

Рівно ж потрібний журнал українських студій Лондонського університету. Це форум думок, висновок з досліджень, зародження концепцій. Не треба нікого переконувати про необхідність такого журналу. Кошти на його видання можуть бути частково оплачені меценатами та автоматично їм присвячуються.

Наукове плянування охоплює різні роди діяльности та ясно, що Лондонський університет готовий зробити все, що можливе для розвитку українських студій тепер. А хто буде першим з цих приятелів українських студій в Лондонському університеті?

Думку про „Friends of Ukrainian Studies" піддав проф. Майкл Бренч на одній з наших зустрічей. А яким чином Лондонський університет вертатиме вкладання капіталу „Приятелям українських студій"? Як згадувала, тут меценати зможуть мати ділянку дослідження, частину бібліотеки, видання книжок, довідників, збірок з різних конференцій, семінарів чи інших імпрез іменовані за собою. Також буде бюлетень для приятелів, який інформуватиме про все з українських студій в Лондонському університеті. Лондонський університет готовий співпрацювати з українськими громадами Великобританії й Европи. Зустрічі з „Приятелями" про біжучий розвиток українських студій також передбачаються.

Кожний свідомий українець хоче внести свій вклад в українську справу. Хто чим може — думкою, наукою, капіталом. Кожний, хто сприяє українським студіям, заслуговує на велику шану. А маценатам найкраща подяка не та, що люди складуть, а впевненість, що майбутні полоління згадуватимуть тих, що залишили свою спадщину для науки і освіти, коли залишатимуть частину того добра для наступних поколінь. Капітали можуть пропасти, але наука ніколи не пропадає. Це найкраща ґарантія для того, хто вкладає свій капітал.

Надія Долуд-Левчук-Киричук

Інформації: Friends of Ukrainian Studies, Prof. Michael Branch, or Mr James Dingley, School of Slavonic and East European Studies, University of London, Senate House, Malet St., London WC1E 7HU England.

Пластові...

(Закінчення зі стор. 1)

мандрівки в Україні та усі технічні справи полагоджувала Агрофірма „Прут" з Коломиї, яка тепер співпрацює із подорожньою фірмою „Сковп". Велика група пластунів і пластунок в числі 64 осіб є під проводом комендантки пл. сен. Марти Зєлик і опікою пл. сен. Орести Фединяк із ЗСА, до яких в Києві долучилися провідники з України із пл. сен. Олесем Криськовим на чолі та двома лікарями, яких забезпечила фірма „Прут".

Мистецьку відзначку для учасників табору виконала молода мисткиня із ЗСА Люба Мазяр.

Після оглядин Києва і околиці пластуни переїхали до Коломиї, звідкіля мандрують Гуцульщиною, щоб відтак останній тиждень перебути у Львові, з оглядинами Почаєва, Підлисся, Берестечка і Олеська. Закінчення цього виїмкового табору плянується на 22-го серпня.

На летовищі в Нюарку пластунів із ЗСА прощали їхні родини, а від проводу Пласту, голова Головної Пластової Ради пл. сен. Любомир Романків і голова Головної Пластової Булави пл. сен. Орест Гаврилюк, бо цією подорожжю розпочався перший соборний мандрівний табір по Україні.

ЩЕ ПРО ЗУСТРІЧ ДРОГОБИЧАН

В дописі про з'їзд дрогобичан, що відбувся на Союзівці 1-2 червня („Свобода" з 17-го липня) подано, що Службу Божу, а відтак Панахиду в церкві св. Тройці відправили о. диякон Михайло Добош і парох Союзівки о. Лев Любинський. Повинно бути: служили о. диякон Михайло Добош і о. крилошанин Еміліян Шараневич. Також слід подати, що телеграма наспіла на зустріч від посадника м. Дрогобича Мирослава Глубіша, а не від д-р Теодора Кікти з Варшави. Від нього був писемний привіт. — Степан Гавриш, голова комітету.

Л. Лук'яненко...

(Закінчення зі стор. 1)

понденти газет та представник Товариства Прихильників Руху з Канади Віктор Беденко. Спочатку Л. Лук'яненко відвідав Донецький Страйковий Комітет, де були народний депутат України Яків Зайков, лідери комітету Юрій Болдирєв, Юрій Макаров та інші. Л. Лук'яненко виклав свої погляди про шляхи до здобуття незалежности України. Зі своєї сторони Ю. Болдирєв сказав, що населення Донеччини не готове прийняти ідеї Л. Лук'яненка, ідеї УРП та ідею повної незалежної України. Вранці 25-го липня Л. Лук'яненко відвідав шахту ім. Стаханова, де переконався, що попри заяву Болдирєва, робітники підтримують ідею незалежности України та ідеї УРП.

Після того Л. Лук'яненко зустрівся з громадськістю Донецького у Будинку Техніки, де відповів на ряд запитань з приводу втілення ідеї суверенітету в життя, приватизації підприємств та землі.

У приміщенні Донецької Обласної Ради 16-го липня мала відбутися пресова конференція та в останній момент компартійна більшість в Обласній Раді наказала розпочати ремонт залі. Пресова конференція все ж відбулася у приміщенні Товариства „Знання". В той день Лук'яненко зустрівся з гірниками шахти „Южнодонбасская-3". Його арґументи на користь суверенітету були такі переконливі, що навіть парторг шахти сказав: „Комуністи шахти 'Южнодонбасская-3' підтримують вашу кандидатуру на пост президента і на виборах будуть голосувати за вами".

Кримським...

(Закінчення зі стор. 1)

близно 300 вояків загону міліції особливого призначення (російська назва — Отряд міліції особого назначенія- ОМОН) з автоматами, киями, в масках і бронежилетах та міліціянти з пістолями і киями о 7-ій год. ранку оточили будівництво селища кримських татар біля селища Молодіжний Симферопільського району. Татарів повідомили, що будівництво буде знищене протягом найближчих годин. Татар з родинами вивезли, щоб не допустити до кровопролиття.

На площі Леніна в Симферополі, біля будинку Ради Міністрів Кримської АССР о 9-ій год. з'явилося 300 пікетувальників, які вимагали не зносити будівництво, або повернути відібрані під час депортації будинки та майно. Татари поводилися спокійно, але, видно, комусь це не подобалося. Тому приблизно в годині 1-ій було вчинено провокацію. До одного з барів у центрі міста зайшли два невідомих у цивільному. В барі відзначали професійне свято деантники. Невідомі заявили десантникам, що нібито кримські татари вбили двох росіян біля Ради Міністрів Кримської АССР і збираються влаштувати різанину. Натовп десантників вирушили до РМ Криму і побачили там мирних пікетувальників, з якими вступили в розмову. В результаті десантники приєдналися до пікетуючих. Побачивши це, міліціянти та змопівці люто накинулися на десантників і розпочалась бійка. Тяжко побито колишнього десантника Віталія Алєксєєва, його брата Юрія і Зефір'є Халілова, який заступився за десантників.

На площі з'явилося біля 1,000 змопівців та міліціянтів, які тримали в оточенні площу до пізнього вечора, час від часу нападаючи на пікетувальників і десантників.

Довідавшись про конфлікт, лідери кримсько-татарського руху на чолі з Мустафою Джемільовим розпочали переговори з місцевою владою, в результаті яких о 9-ій год. вечора досягли домовлености розпочати переговори 5-го серпня.

З Криму до столиці України 4-го серпня прибули член кримсько-татарського національного руху, делеґат Курултаю Ельвіс Абібулаєв та десантник Віталій Алєксєєв, якого побито у Симферополі 2-го серпня. Обидва вони запросили керівників УРП до Симферополя для участи в переговорах представників татар з владою Криму.

Народний депутат України Левко Лук'яненко, перебуваючи з візитою у Дніпропетровському, довідався про ці події й виїхав до Криму, де 5-го серпня зустрівся з головою комісії з міжнаціональних питань ВР Криму Евгенієм Нехлюдовим і головою Симферопільського райвиконкому Леонідом Казахом та порушив питання побиття 2-го серпня. Представники місцевої влади висловили жаль з приводу цього конфлікту і погодилися передати це питання на розгляд комісії, до якої ввійдуть представники кримських татар та РМ Криму і Симферопільського райвиконкому.

До програми ККДУ

(Закінчення зі стор. 2)

важливий проєкт, даруючи половину цієї суми. Другу половину обіцяв нам широковідомий пастор Ярослав Шепелявець від Фундації „Думки про віру", як дорівнюючий фонд. Такий почин приспішить відставку теперішніх читанок з оповіданнями про „вождів трудящих усього світу" та „щасливу радянську дійсність" і про „гнилий капіталізм та щасливе майбутнє комунізму". Замість цих нісенітниць, діти зможуть вивчати оповідання з історії України, кращі зразки клясичної літератури, пізнання народних свят, обрядів, молитви, символіки та національного гимну.

Про дальші інформації пишіть до ККДУ, 8 Hogan Court, Florham Park, N. J. 07932; tel.: (201) 966-6515, факс (201) 301-0068.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

З глибоким жалем повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що в суботу, 10-го серпня 1991 р. відійшов від нас у вічність

наш дорогий і незабутній

ЧОЛОВІК, БАТЬКО, ДІДО І З'ЯТЬ

бл. п. д-р прав

Володимир Коропей

нар. 15-го жовтня 1912 р. в Хирові, Зах. Україна.

ПАНАХИДА — вівторок, 13-го серпня 1991 р. о год. 7-ій веч. в Kutch Funeral Home, 215 Grand Street, Trenton, N.J.

ПОХОРОН в середу 14-го серпня 1991 р. о год. 10-ій ранку в церкві св. Йосафата, Trenton, N.J., **а опісля на цвинтар** St. Mary's of the Assumption, Trenton, N.J.

Горем прибиті:

дружина — УЛЯНА
дочка — ЗОРИСЛАВА з мужем ВОЛОДАРЕМ
син — РОМАН з дружиною ЛОРОЮ
внуки — ВОЛОДАР, АНДРІЙ, АЛЕКСАНДРА І КАТЯ
теща — МАРІЯ САВУЛА
та ближча і дальша родина в Америці й Україні

Важне повідомлення для членів Т-ва „Дністер" — 430 Відділ УНСоюзу у Філядельфії

З днем 2-го серпня 1991 р. **МИКОЛА ПРИШЛЯК** був вибраний секретарем Відділу ч. 430.

Попередній секретар Відділу Іван Кнігницький вніс резиґнацію з причини свого здоровельного стану і його резиґнацію Управа Відділу з жалем прийняла.

Прохається усіх членів Т-ва „Дністер" — 430-го Відділу звертатися з усіма обезпеченевими справами в УНСоюзі на адресу нового секретаря:

Микола Пришляк
202 Church Road, Philadelphia, Pa. 19111, Tel. 379-2230

або на адресу голови Відділу:

д-ра Івана Скальчука
831 N. 21st St., Philadelphia, Pa. 19130. Tel. 765-3951

Управа Т-ва „Дністер" — 430-го Відділу УНСоюзу у Філядельфії, Па.

Під патронатом
СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ
ФІЛЬМ
„УКРАЇНА в ОГНІ"

який охоплює все минуле України — від княжої доби до сьогодні, знаходиться в кінцевій фазі продукції.

Однак фільм вимагає для закінчення додаткових фондів. Просимо наше громадянство допомогти нам фінансово закінчити фільм.

Фільм „Україна в Огні" — це найбільша сила, яка покаже в правдивому світлі живий образ України. Даймо змогу, щоб фільм був в бібліотеках, університетах, і наша молодь мала доступ до нього.

Тому наше громадянство повинно мати більше вирозуміння до цього фільму, який заступить голокост України.

Імена жертводавців будуть відзначені у фільмі та у пресі.

Ярослав Кулинич, *фільмовий продуцент*

Пожертви просимо висилати на адресу: FILM FUND for "UKRAJINA V OHNI". No. of Account 9965. Self Reliance (N.Y.) FCU, 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003.

DEPARTMENT OF HUMAN SERVICES
DIVISION OF MEDICAL ASSISTANCE AND HEALTH SERVICES
PUBLIC NOTICE

Eligibility Requirements for the Pharmaceutical Assistance to the Aged and Disabled (PAAD) Program

TAKE NOTICE that the Department of Human Services, Division of Medical Assistance and Health Services is providing public notice that, in compliance with Chapter 84, Laws of 1991, the income eligibility limits for the Pharmaceutical Assistance to the Aged and Disabled Program have been increased to less than $15,700 for single persons and less than $19,250 for married couples. Applicants who meet the new income limits and who submit applications prior to August 31, 1991 will be granted eligibility retroactive to January 1,1991 and will be reimbursed for prescriptions purchased since that date. New applicants who apply for PAAD benefits after August 31, 1991 will be granted eligibility from the date when processing of a valid and complete eligibility application is completed by the PAAD Bureau.

Interested persons may present statements or arguments in writing relevant to this proposed action on or before August 23, 1991, to:

Administrative Practice Officer
Division of Medical Assistance and Health Services
CN 712
Trenton, New Jersey 08625-0712

УВАГА УЧНІ/СТУДЕНТИ!
ЧИ ВИ БАЖАЄТЕ ПЕРЕПИСУВАТИСЯ ІЗ СВОЇМИ РОВЕСНИКАМИ НА УКРАЇНІ?

СТУДЕНТИ УКРАЇНИ бажають з Вами листуватися. Якщо Ви згідні, УНСоюз постарається підшукати для Вас відповідного товариша/шку у листуванні у Вашім віці. Просимо виповнити нижчеподану анкету і вислати на адресу:

Andre J. Worobec
Fraternal Activities Coordinator
Ukrainian National Association
30 Montgomery St. 3rd fl.
Jersey City, N.J. 07302

Ім'я і прізвище ....
Дата народження ....
Адреса ....
Місто ....
Стейт/провінц. .... пошт. код. ....
Я хочу переписуватися з (......) хлопцем (......) дівчиною у віці (......) років (......) не робить різниці.
Я .... є членом — Пласт (....) - СУМ (....) - ОДУМ (....) — УНС — Відд. ч. .....
інші — організації ....
Я цікавлюся ....
Мій „пен пел" мав/мала зацікавлення ....
не робить різниці ....
Підпис учня/учениці ....

САМЕ ТЕПЕР ПОРА ПЛЯНУВАТИ НА МАЙБУТНЄ!

РОЗСУДЛИВІ ЛЮДИ, ТАКІ, ЯК ВИ, ПОВИННІ ПОРОБИТИ СТАРАННЯ, ЩОБ ЗАБЕЗПЕЧИТИ СОБІ МАЙБУТНІ ПРИБУТКИ, АЛЕ ТАКІ, НА ЯКІ МОЖНА ВПОВНІ РОЗРАХОВУВАТИ І ЯКІ ЗАСТУПЛЯТЬ ВАШ ЗАРОБІТОК, ЯК ПІДЕТЕ НА ПЕНСІЮ.

ПИШІТЬ АБО ТЕЛЕФОНУЙТЕ, ЩОБ ЗАСЯГНУТИ ДАЛЬШИХ ІНФОРМАЦІЙ ВІДНОСНО

ПЕНСІЙНОЇ ГРАМОТИ УНСОЮЗУ,

ЯКА ПЛАТИТЬ САМЕ ТЕПЕР 8% РІЧНО І ЯКІ Є ВІДРОЧЕНІ ВІД ОПОДАТКУВАННЯ.

До: Українського Народного Союзу, Інк.
P.O. Box 17A, Jersey City, N.J. 07303. Tel. (201) 451-2200 ; 1-800-253-9862

☐ Прошу докладно поінформувати мене про ПЕНСІЙНУ ГРАМОТУ УНСОЮЗУ
☐ Я не є членом, але мені цікаво довідатися про життєве забезпечення УНС
☐ Для мене ☐ Для моєї рідні
☐ Прошу ближче поінформувати мене про ....
....
Ім'я і прізвище ....
Вулиця, або поштова скринка ....
Місто .... Стейт/Провінція .... Поштове ч. ....
Число домашнього телефону .... Число тел. в праці ....
Мій вік .... Вік жінки/чоловіка .... Вік дітей ....

Гості ЗУАДК і нові пекучі потреби фондів на допомогу Україні

Нерідкісним явищем є тепер відвідини у приміщенні ЗУАДК гостей з України — завжди дорогих нам.

Останньо 11-го липня загостили до нас дві учительки — діячки з України, що прибули сюди на учительський з'їзд на запрошення мґра Зенона Квіта, голови Учительської Громади, із своїми доповідями. Запрошені до бюра ЗУАДК, прибули вони в супроводі Л. Сілецької, що заопікувалася ними після учительської конференції.

Одна з них — усім нам відома Ірини Калинець, колишній політичний в'язень, діячка т-ва „Милосердя" у Львові, поетеса і педагог, а тепер і голова Львівського обласного відділу народної освіти та депутат Верховної Ради України. Друга гостя, Валентина Стрілько, може з меншим офіційним стажем, але також запальна діячка, педагог, знавець української народної культури, директор української середньої школи у Гнідові на Київщині, 150 км від Чорнобиля. Привітав гостей д-р О. Білик, президент ЗУАДК, поінформувавши їх про працю та характер цієї допомогової організації. Наші гості поділилися з присутніми своєю працею, успіхами і безконечними перешкодами, що стають заборолом до дійсно розгорненої праці до нових успіхів. Тим перманентним заборолом у різних видах — є командна партійна система, що домінує на Україні дотепер, за вийнятком трьох областей Західньої України, де цей тиск послаблений старанням обласних Рад, зокрема В'ячеслава Чорновола, голови Львівської обласної Ради. Цікаво, а заразом боляче слухати тієї розповіді. Існує брак нових підручників, дефіцит паперу й усякого обладнання, потрібного для школи. Та зацікавлення новими програмами зростає, наприклад, до Гнідова прибувають учителі здалека, щоб ознайомитися з новими програмами, методикою праці, і з самою настановою до праці в школах без вічносущого елементу страху„що скажуть ті?" А вони багато дечого кажуть, та з ними треба боротися в обороні духу української культури, на захист дитячих спрагнених правди душ.

Цікаво довідатися, що крім звичних предметів про грами є ще цілковито незвичні — вишукані серед народу фахівці ручного прикладного мистецтва, які вчать дітей давніх промислів, вигадливости і відтворення краси та символіки у писанці; діти вишивають, плетуть із лози кошички, а з соломки дрібніші речі, цілі жанрові сценки. Це, безумовно, зацікавлює дітей, а що не менше інтриґує батьків, збуджує їх зацікавлення, і вони вже тоді, пізнаючи для них щось нове, дбають про виконання дітьми завдань. Так починає дихати принишкла українська народна культура.

Посипалися запитання до обох наших гостей. Довідуємося, що праці — неосяжний край, а при тому всюди потрібні фонди. Щодо учителів в Україні, то вони убогі, ледве виживають. Щоб розпочати цю, по суті, піонерську працю, створено Творчу спілку вчителів України, яка проголосила програму „Українська національна школа", що мусить переборювати велетенські труднощі в обороні з місцевою номенклятурою. Подібна ситуація є в Донецькому, де основано українську школу (директор Громовий), яка має такі ж труднощі.

В обговоренні цих проблем взяли участь всі присутні члени дирекції ЗУАДК. Д-р Б. Гнатюк подав думку, щоб ЗУАДК заопікувався тими двома школами — у Гнідові і в Донецькому, що всі радо прийняли. Валентині Стрілко вручено 1000 дол. на потреби її школи, а обом паням передано особисті грошеві подарунки, що вони з вдячністю прийняли.

Ці доволі докладні інформації з діяльности ЗУАДК мають служити засобом ознайомлення нашої громади щодо пильних потреб у пожертвах, адже годі відмовити допомоги таким людям, які працюють віддано на ниві української освіти і культури при тому, що наражаються на великі труднощі з боку номенклятури в сучасних умовах в Україні. Просимо взяти до уваги цим разом пекучі проблеми українського шкільництва в Україні.

Н. П.

ВПЕРШЕ в АМЕРИЦІ!
УКРАЇНСЬКА ФІРМА ОКСАНА
ВИСИЛАЄ ВІЗОЧКИ-КРІСЛА ДЛЯ ХВОРИХ ТА ІНВАЛІДІВ В УКРАЇНІ.
У нас можна замовити будь-які моделі візочків (26 різновидностей) по цінах від $269.00 до $639.00. Доставлення до відборця. Без мита.. OKSANA INT'L TRADE, INC.
Tel. (908) 925-0717. Mon-Fri 9-6, Sat 10-3.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У репортажі „Фінікс гостив Юрія Шухевича" („Свобода" ч. 145 з 1-го серпня), слід справити прізвище: від воїнів УПА привіт зложив Іван Гарвас. — Ред.

РЕҐІОНАЛЬНІ ЗБІРНИКИ

1. Альманах Станиславівської Землі, том I	$36.00
том II	40.00
2. Броди і Брідщина	45.00
3. Белз і Белзька Земля	20.00
4. Бучаччина	30.00
5. Збаражчина, том I	25.00
том II	25.00
6. Зборівщина	50.00
7. Львів, Літерат.-Мистецький Збірник	15.00
8. Надбужанщина, том II	50.00
9. Стрийщина, том I	30.00
том II	30.00
10. Теребовельська Земля	30.00
11. Чортківська Округа	30.00
12. Шляхами Золотого Поділля, том III	25.00
13. Яворівська Земля	25.00

ЗАВВАГА: Які інші збірники є і де, просимо нас повідомити. Замовлення враз з належністю просимо надсилати на адресу:

Ukrainska Knyharnia
4340 Bernice, Warren, Mich. 48091, U.S.A.
Телефон: (313) 754-0576

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГОЛОШЕНЬ

якщо попередні рахунки

НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ

Окремих листів у тій справі не будеться відписувати.

ВСІ РАХУНКИ МУСЯТЬ БУТИ ЗАПЛАЧЕНІ ДО 15 ДНІВ ВІД ДНЯ ПОЯВИ.

Усі свої творчі сили віддав народові

На 89-му році життя, 23-го березня ц. р., помер відомий український педагог, мовознавець і літературознавець професор Василь Лев.

Народився В. Лев 7-го лютого 1903 року в священичій родині в селі Старий Яжів Яворівського повіту, в Галичині. Освіту здобув у клясичній гімназії та Львівському університеті, де 18-го січня 1930 року отримав ступінь доктора філософії в ділянці слов'янської філології, захистивши дисертацію на тему „Крехівський Апостол" — пам'ятка української літературної мови XVI ст".

Наукова діяльність В. Лева була широка й багатогранна. У ній чимале місце займали досліди над історією української мови й літератури, їх взаємини з іншими мовами й літературами, досліди в ділянці старослов'янської мови, слов'янської палеографії, а також у галузі бібліографії. У творчому надбанні вченого налічується близько 350 друкованих праць з галузей мовознавства, літературознавства, але найбільше з україністики.

Серед численних проблем українського мовознавства В. Лев зосередив свою увагу на історії української літературної мови. У цій галузі він опублікував такі статті: „Про мову Шевченка", „Лексика ранньої Шевченкової творчости", „Західньоукраїнські признаки мови Івана Франка", „Участь Івана Франка в творенні української літературної мови", „Мова поетів Руської Трійці", „Мандрівка в галицьку мову" та інші.

Значні заслуги В. Лев мав у вивченні „Крехівського Апостола", як пам'ятки української мови XVI ст., і „Крехівської Палеї", зокрема її мовних особливостей і лексичних новотворів. Цінною є його праця „Український переклад Хроніки Мартина Б'єльського" та статті на етнографічні теми, наприклад: „Вертепна коляда в українському селі" „Коляди й колядки в с. Старий Яжів, Яворівського повіту", „Різдво на Гуцульщині", „Приготування до Великодня в українськім народі", „Народна наша Яворівщина". Тут варто відзначити і його фолкльорні зацікавлення у статтях „Фолкльорний матеріял" в „Русалці Дністровій", „Етнографічні, фолкльорні та етнологічні праці Наукового Товариства ім. Шевченка".

В. Лев — автор „Нарису граматики староцерковнослов'янської мови", що появився в Стемфорді 1956 року і співавтор (разом з Іваном Верблянним) „Англійсько- українського та українсько - англійського словника (1947—1948)".

Багато праці присвятив В. Лев літературознавству. Наслідки вдумливого дослідження на великому фактичному матеріялі літературної і наукової творчости Богдана Лепкого виклав учений у монографії „Богдан Лепкий, 1872—1941, життя і творчість". Книга обіймає аналізу поезії, прози, критичних та історико-літературних статтей. Заглиблюючись у тему, В. Лев виводить читача на широкий літературний простір, залучає різноманітний мистецький матеріял, робить численні зіставлення, аналогії, щоб переконливо висвітлити силу таланту Б. Лепкого у створенні ліричних поем і цікавих літературних образів. Книга є цінним посібником до вивчення спадщини великого поета й письменника.

В. Лев займався також редакторською діяльністю, до якої ставився дуже сумлінно. Він редактор двох літературних творів і п'ятьох реґіональних видань та рецензент близько 20 книг реґіональних збірників.

В. Лев вдумливий педагог, талановитий лектор, що любив викладацьку працю і ще на схилі віку віддавав їй свої сили й знання. Він тонко розумів педагогічну справу, вмів знайти відповідні методи праці, що збуджували в учнів інтерес до мови й літератури, навчали їх цінити й любити мистецтво. З 1927 року він працював учителем у гімназії Сестер Василіянок і в Малій Семінарії у Львові. Згодом став лектором української мови у Львівському університеті, а з 1941 року доцентом слов'янської філології і порівняльного мовознавства. В роках 1940—1943, В. Лев був старшим науковим працівником відділу мовознавства Академії Наук у Львові. На еміґрації, в Німеччині, він — професор старослов'янської мови й палеографії в Українській Греко-Католицькій Семінарії у Гіршберґу, в Баварії, а з 1946 року — професор української і слов'янської філології та палеографії в Українському Вільному Університеті. Переїхавши до ЗСА, В. Лев викладав українознавство на вечірніх курсах у Ню Йорку, а з 1952 року працював професором української і церковнослов'янської мов у коледжі ім. св. Василія в Стемфорді. 1958 року він перейшов на працю професора модерних мов в жіночому коледжі Мерівуд. Паралельно він викладав як професор-гість у Католицькому університеті в Скрентоні, Пенсильванія, до виходу на пенсію 1972 року. З 1963 року В. Лев — професор слов'янської філології в Українському Католицькому Університеті ім. Папи Климента в Римі. В цьому університеті, в роках 1972—1985, він виконував обов'язки декана філософічно-гуманістичного факультету.

Рідною для В. Лева була й суспільна праця. Ставши учителем, він був свідомий, що кожний учитель, зокрема словесник, самим характером своєї роботи є водночас і суспільним діячем. Добре знати літературу означає також добре знати людей і загалом життя, яке вона відображає, активно втручатись у життєві події і працювати для людей. Таким чином, ще як студент університету, він був діяльним у студентських організаціях, а згодом як учитель працював у товариствах „Учительська громада", „Просвіта", „Наукове Товариство ім. Шевченка". В еміґрації, у Міттенвальді, В. Лев був головою Спілки Українських Письменників, мистців і науковців. Прибувши до ЗСА, він продовжував активно працювати в суспільних і наукових установах. З 1949 року В. Лев — член управління НТШ в Ню Йорку, референт бібліотеки, голова Бібліологічної Комісії, Термінологічної Комісії, Комісії Реґіональних Дослідів і Публікацій. Він також довголітній директор філологічної Секції (дійсний її член з 1947 року, а директор з 1962 року). В. Лев — голова делеґатури Українського Вільного Університету в ЗСА. На цьому відповідальному становищі йому прийшлося бути рецензентом близько двадцяти докторських дисертацій і членом численних іспитових комісій.

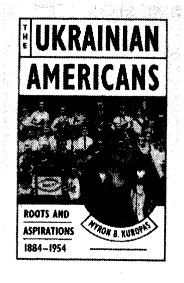
Василь Лев — член УВАН, Богословського Наукового Товариства в Римі, Українського Філологічного Товариства в Празі (з осідком в Мюнхені), Церковно-Археологічної Комісії, підвідділу Міжнародної Літургічної Комісії для перекладу Богослужбових книг на Українську Літературну Мову (голова з 1962 року), Товариства св. Софії, Товариства „Патріярхат" і багатьох американських наукових товариств.

Досвідчений науковець, вдумливий педагог, активний суспільний діяч, людина високого громадянського гарту, Василь Лев усі свої творчі сили віддавав народові. Його енерґія, працьовитість і завзятість були невичерпні. Світла пам'ять про Василя Лева — педагога, мовознавця і літературознавця, людину високої культури і щедрої душі назавжди залишиться в наших серцях.

Володимир Жила

Вартісна...

(Закінчення зі стор. 2)

Коли любов автора до своєї спільноти є наявна через зміст цілої книжки він не ховає її слабостей. Деякі не надто гарні моменти початків життя українців на тому континенті представлені дуже об'єктивно. Це допомагає читачеві пробитися поза заслону, якою часто оґортають себе перші поселенці у споминах. Вистачить побачити різні заклики проти пиянства і неписьменність, щоб бачити слабі сторінки української спільноти.

Я ще раз мушу підкреслити, що із-за браку досвіду не маю права критикувати д-ра Куропася у його представленні релігійних проблем. Одне однак ясне. Науковцям повинен бути дозволений доступ до церковних архівів, щоб можна зробити поважну і вичерпну аналізу. Саме в тому автор натякає на свої труднощі. Усі архіви мають певний проміжок часу, коли вони не є осягальні для всіх і доки вичислені в них особи все ще живуть. Але архіви Ватикану і державні мають реченці коли стануть доступні для публіки. Архіви церковні в Північній Америці мають дуже важливі і критичні матеріяли, які повинні бути доступні для учених, щоб вони могли дати повну картину подій. Це велика заслуга д-ра Куропася, що він представив свій рукопис для критики провідникам Української Католицької і Православної Церков. Церква повинна співпрацювати з науковцями, а якщо оцінка їх не є вповні задовільна, тоді церковні кола повинні відповісти точнішою аналізою.

Д-р М. Куропась своєю книжкою представив українську спільноту і Церкви, які діяли в дуже важких обставинах. Його праця є дуже цікава і може допомогти тим, які хочуть найти відповідь на різні питання з цієї ділянки. Можна лише надіятися, що д-р Куропась буде продовжувати працю і напише другу книжку, яка обійме період від 1954 року досьогодні.

Може це не лиш мрія надіятися в близькому майбутньому на книжку окремо про УКЦ в ЗСА і про другу на цю саму тему в Канаді. Тема є дуже зріла і потрібна і її можуть використати в докторських працях, монографіях і наукових статтях. Вже дещо зроблено в тому напрямі і це не лише українською мовою.

Треба поґратулювати університетові Торонто за цю публікацію. Це дивне, що того діла не виконала ніяка українська наукова інституція. Університет в Торонто сьогодні веде провідну ролю в публікаціях рідкісних книжок на українські теми, а праця д-ра Мирона Куропася є ще одним цього доказом.

Чекаємо на інші.

Книжку д-ра Куропася можна купити в книгарні „Свободи" за ціну 50 дол.

ARKA Company DEPARTMENT STORE
26 First Avenue
Tel (212) 473-3550
New York, N.Y. 10009
ВСІ НАЙНОВІШІ КНИЖКОВІ ВИДАННЯ одержите в АРЦІ.

● РІЗНЕ ●

Появилась новоперевидана книжка
Івана Филипчака
„ЗА ВЧИТЕЛЬСЬКИМ ХЛІБОМ"
Повість особливого змісту, в твердій обкладинці, стор. 225, ціна 11 дол. з пересилкою.
Бажаючі замовити прошу звертатися:
I. DYBKO
12 North Orchard Way
Potomac, MD 20854

● РОЗШУКИ ●

Д-р ЙОСИФ ГЕЛЕТІЙ,
1930 р. народження, мав перебувати у Філядельфії.

МАРІЯ ЛИВА (або ЛЮБА),
племінниця Олега Шніцера у Винниках б. Львова. Вона жила колись: 629 E. 7th St., Brooklyn, N.Y.
Хто знав би про них, або вони самі, прошу писати на адресу:
Rev. W. Pelech
1005 Creswood Rd.
Philadelphia, Pa. 19115

●FUNERAL DIRECTORS●

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУІС НАЙҐРО — директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних ґранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Бруку, св. Духа в Гемптонбурґу, та інших.
ВІДОМА СОЛІДНА ФІРМА
Cypress Hills Monuments
Власник — українець
ВОЛОДИМИР БІЛЯНСЬКИЙ,
ОКСАНА ЛОБАЧЕВСЬКА
К. М. КАРДОВИЧ
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel.: (718) 277-2332
Відкрито кожного дня, в суботу включно, від 9 5 по пол., в неділю від 10-4 по пол.
На бажання і для вигоди клієнтів радо заідемо до Вашого дому з проєктами й порадами.

Володимир Барагура
МЕЧ І КНИГА
Історичні оповідання для молоді.
Ілюстрації **П. Андрусева і М. Михалевича**
Ціна 7.00 дол. з портом
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 7% стейтового податку.
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

• ПРАЦЯ •

ШУКАЄМО ЖІНКУ
до опіки над 2-ма малими дітьми і легкої домашньої праці. Просимо дзвонити після 6-ої години.
Тел.: (201) 857-2704

ПОШУКУЄМО
ЖІНКУ
до домашньої роботи і до опіки над двома дітьми у віці 7 і 10 літ.
Особа, яка має свій доїзд є дуже бажана. Лівінґстон, Н. Дж.
(201) 994-2812